

A photograph of two young children playing in a sandy, outdoor environment. The child on the left is wearing a teal hoodie and blue jeans, while the child on the right is wearing a striped shirt and light-colored pants. They are both looking down at a yellow bucket. The background shows a line of trees and a wooden fence. The image has a soft, white border.

De Verhalentuin

Pedagogisch plan

Inleiding

Toen ik begon aan mijn hbo-studie, had ik een duidelijk beeld van mijn toekomst: werken in een atelier met verstandelijk beperkte cliënten. Tijdens mijn opleiding ontdekte ik echter iets onverwachts dat mij veel vreugde bracht: het werken met kinderen.

Wat begon als een bijbaan op een buitenschoolse opvang om mijn studie te bekostigen, groeide uit tot een passie. Sinds 2010 heb ik daar met veel plezier gewerkt en waardevolle vaardigheden ontwikkeld, zoals vuurtjes stoken, hout hakken en creatief werken met natuurlijke en kosteloze materialen, zoals vilten. Ook maakte ik daar kennis met de antroposofie via de plaatselijke vrije school, wat mij inspireerde in mijn visie op kinderen en ontwikkeling.

Met de naderende schoolleeftijd van mijn oudste kind en de komst van mijn tweede dochter voelde ik dat het tijd was voor een nieuwe stap. In die periode kwam ik in contact met een consulent die mij aanmoedigde om mijn eigen weg te gaan en een eigen opvang te starten. Dat proces bracht mij de ruimte om te ontdekken wat echt bij mij past. Geïnspireerd door onder andere antroposofie, Montessori en de visie van Thomas Gordon, heb ik stap voor stap mijn eigen werkwijze ontwikkeld. Waar ik in het begin moest wennen aan het werken met jongere kinderen, groeide dit al snel uit tot een plek waar ik mij volledig thuis voelde.

Door de jaren heen heb ik mijn opvang steeds verder vormgegeven. Dat zie je ook terug in de verschillende namen die ik heb gedragen, zoals Het Oude Schooltje, Wortelkinders, Windekind en Natuurlijk Thuis. Elke naam weerspiegelde een fase in mijn ontwikkeling. Vandaag de dag voelt alles samenkomen in **De Verhalentuin**. Deze plek is gevormd door mijn ervaringen als moeder, mijn inspiratie uit Waldorf en Montessori, en alles wat ik onderweg heb geleerd.

In De Verhalentuin staan creativiteit, zintuiglijke ervaringen en vrij spel centraal, altijd afgestemd op het ritme van de seizoenen. Het allerbelangrijkste voor mij is dat elk kind zich gezien en veilig voelt. Ik bied een warme omgeving waarin kinderen de ruimte krijgen om zichzelf te ontdekken en hun eigen, unieke verhaal te schrijven.

Inhoudsopgaven

Gastouderopvang	blz. 4
Kenmerken gastouderopvang	blz. 4
Voorwaarden en kwaliteitsbewaking van gastouderopvang	blz. 4
Gastouderbureau	blz. 5
De rol van gastouderbureau	blz. 5
Visie	blz. 6
Hoofdstuk 1; Pedagogische Doelen	blz. 7
Doel 1	blz. 8
Doel 2	blz. 9
Doel 3	blz. 10
Doel 4	blz. 12
Hoofdstuk 2: Pedagogisch beleid in de praktijk	blz. 15
Inleiding	blz. 15
Samenstelling groep	blz. 15
Hoofdstuk 3: wennen	blz. 16
Wennen	blz. 16
Samen met ouders	blz. 16
Hoofdstuk 4: leven met de natuur	blz. 17
Natuurbeleving	blz. 17
Seizoenen	blz. 17
Tuin	blz. 17
Binnen	blz. 18
Bos	blz. 19
Dieren	blz. 20
Hoofdstuk 5: Vrij spel	blz. 20
Hoofdstuk 6: Dagritme	blz. 22
Hoofdstuk 7: slapen en rust	blz. 23
Hoofdstuk 8: Kindobservatie	blz. 24
Hoofdstuk 9: Jaarfeesten	blz. 25
Hoofdstuk 10: Over Mij	blz. 26
Hoofdstuk 11: de Gastoudercoöperatie	blz. 27
Bronnen	blz. 29
Bijlage Huisregels	blz. 30

Kenmerken gastouderopvang en gastouderbureau

Gastouderopvang

Kenmerken van gastouderopvang:

- *Gastouderopvang is kleinschalig, kent een huiselijke sfeer.*

Een gastouder heeft ervaring met of kennis van de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar door eigen of andere kinderen of door het volgen van een opleiding

Een gastouder regelt tegen vergoeding thuis kinderopvang.

Een gastouder is aangesloten bij een gastouderbureau.

Een gastouder kan stabiliteit en continuïteit in de opvang bieden en bouwt een vertrouwensband op met het kind.

Voorwaarden en kwaliteitsbewaking van de gastouderopvang:

- *De gastouder mag maximaal 6 kinderen van 0 tot 13 jaar opvangen. Daarbij worden de eigen kinderen tot 8 jaar meegeteld.*
- *De gastouder mag niet meer dan 5 kinderen tegelijk opvangen, als deze kinderen allemaal jonger dan 4 jaar zijn. Dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar.*
- *Er mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar tegelijk aanwezig zijn, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Dit is weer inclusief eigen kinderen van deze leeftijd.*
- *Als de gastouder 4 of meer kinderen tegelijkertijd opvangt, moet ze terug kunnen vallen op een achterwacht. De achterwacht kan bij calamiteiten binnen 15 minuten aanwezig zijn.*
- *De gastouder moet in het bezit zijn van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Als de opvang bij de gastouder thuis is, moeten ook de partner en de huisgenoten boven de 18 jaar een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag hebben.*
- *De gastouder is op de hoogte van de wijze waarop de vraagouder verzekerd is voor ziektekosten.*
- *Beide partijen zijn verplicht een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten en het polisnummer in te vullen op het inschrijfformulier*
- *In staat tot reflecteren op het eigen handelen*
- *De gastouder is in het bezit van een diploma Helpende Welzijn niveau 2*
- *De gastouder is in het bezit van een geldige EHBO-certificaat gericht op kinderen*
- *De gastouder respecteert privacygevoelige gegevens en geeft geen informatie aan derde*
- *De gastouders spreken tijdens het werk de Nederlandse taal en moeten voldoen aan de deskundigheidseisen zoals opgenomen in de Wet Kinderopvang.*

Hygiëne en Veiligheid

Ouders die hun kind naar de gastouder brengen, moeten erop kunnen vertrouwen dat hun kind in een veilige omgeving is. Het huis waarin de kinderen worden opgevangen moet minimaal voldoen aan de volgende eisen:

- *De ruimten waar de kinderen worden opgevangen zijn veilig en hygiënisch, d.w.z. voldoen aan de risico inventarisatie uitgevoerd in samenwerking met het gastouderbureau*
- *Rookvrij*
- *Goed functionerende rookmelders een branddeken of brandblusser*
- *Voor kinderen tot 1,5 jaar is er een aparte slaapruimte*
- *De buitenspeelruimte grenst aan de woning en is kindvriendelijk ingericht.*
- *De binnenruimte is kindvriendelijk ingericht.*
- *De woning is goedgekeurd door de GGD*

Gastouderbureau

De rol van het gastouderbureau

De gastouder is niet in dienst van een gastouderbureau. De Verhalentuin is een onderneming en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Het gastouderbureau heeft een bemiddelende rol tussen ouders die zich aangemeld hebben voor gastouderopvang en ouders die een opvangplaats zoeken.

Het gastouderbureau hanteert bij de werving en selectie van de gastouders wel een aantal criteria waaraan potentiële gastouders moeten voldoen. Op deze wijze wordt de kwaliteit van de opvang gewaarborgd en kunnen de vraagouders met een gerust hart hun kind(eren) bij de gastouder achterlaten.

Het gastouderbureau helpt de gastouder en ouder door te zorgen dat de opvangsituatie een goede start maakt door o.a. de volgende werkzaamheden uit te voeren:

- *Ouders van dienst zijn bij inschrijven en voorlichten over opvangmogelijkheden, kosten en tegemoetkoming kinderopvangtoeslag*
- *Bemiddelen tussen ouder en gastouder*
- *Voeren van een intakegesprek met de gastouder op het opvangadres;*
- *Begeleiden van gastouders en het verzorgen van scholing;*
- *Jaarlijks risico-inventarisatie, veiligheid en hygiëne op het opvangadres.*
- *Voeren van een koppelingsgesprek op het opvangadres*
- *Voeren van een jaarlijks voortgangsgesprek met de gastouder op het opvangadres*
- *Voeren van een jaarlijks mondeling evaluatiegesprek met ouders, inclusief schriftelijke rapportage*
- *Een gedegen uitvoering van de kassiersfunctie*

Visie

Mijn visie is het beste te omschrijven als onvoorwaardelijk ouderschap. Voor mij betekent dit dat ik er ben voor een kind in het hier en nu, met oprechte aandacht en zonder oordeel. Ieder kind wil gezien worden. Daarom kijk ik naar wat een kind nodig heeft en sluit ik daarbij aan. Soms is dat een arm om zich heen, soms een aanmoediging en soms juist de ruimte om zelf te ontdekken. Elk kind is anders, en het is aan mij om die behoefte te herkennen en te volgen.

De omgeving waar wij ons in bevinden speelt een grote rol. Ik vind het belangrijk dat de kinderen de natuur niet alleen zien, maar ook beleven. Dat ze merken wat er verandert, hoe de seizoenen elkaar opvolgen en wat dat met zich meebrengt. Regen betekent laarzen aan en plassen ontdekken. In de zomer zoeken we verkoeling, dragen we zonnehoedjes en voelen we de warmte van de zon. Door hierbij stil te staan, groeit het besef van de wereld om hen heen op een vanzelfsprekende manier.

Ook het verzorgen van dieren heeft hierin een bijzondere plek. Door samen voor dieren te zorgen, leren kinderen verantwoordelijkheid, zachtheid en aandacht. Ze ervaren dat een dier afhankelijk is van hun zorg en zien direct wat er gebeurt.

Ook creativiteit speelt een belangrijke rol. Kinderen mogen verschillende materialen ontdekken, voelen en onderzoeken. Niet met een vast doel, maar vanuit nieuwsgierigheid. Wat kun je ermee? Wat gebeurt er als je iets combineert? Er is geen goed of fout, alleen ruimte om te ontdekken.

Vrij spel is daarin onmisbaar. Het is de plek waar alles samenkomt. Met losse materialen en open spel ontstaan de mooiste verhalen. Kinderen gebruiken hun fantasie, verwerken wat ze meemaken en leren ondertussen van en met elkaar. Het spel laat zien wat er in hen leeft.

Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. In de Verhalentuin is daar ruimte voor. Er is geen haast en geen vaste lijn die gevolgd moet worden, maar vertrouwen in het eigen proces van het kind.

In de Verhalentuin mogen kinderen kind zijn. Ze spelen, ontdekken en verwonderen zich over alles wat hen omringt. Ik kijk, luister en beweeg met hen mee, zodat zij zich veilig voelen om te groeien, te proberen en vooral zichzelf te zijn.

Aansluiting bij gastoudercoöperatie

Mijn visie sluit aan bij de visie van de gastoudercoöperatie, waarbij ieder kind wordt gezien als een uniek individu met eigen behoeften, talenten en mogelijkheden. Ook binnen de Verhalentuin staat het welzijn van het kind centraal. Ik vind het belangrijk dat kinderen zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen en ruimte krijgen om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen.

De gastoudercoöperatie staat voor professionele kinderopvang vanuit gelijkwaardigheid, betrokkenheid en aandacht voor de kwaliteit van de opvang. Deze uitgangspunten passen bij de manier waarop ik mijn opvang vormgeef. Ik geloof in een persoonlijk betrokken relatie met kinderen en ouders, waarbij vertrouwen en samenwerking belangrijk zijn.

Binnen mijn opvang geef ik hier mijn eigen invulling aan, denk aan: natuurbeleving, vrij spel, creativiteit, verwondering en het volgen van het kind. Dit zijn belangrijke onderdelen van mijn pedagogisch handelen. Zo komt zowel mijn visie als die van de gastoudercoöperatie samen.

Ik verwijs door naar hoofdstuk 8 voor meer verdieping tussen de visies en pedagogische doelen tussen de Gastoudercoöperatie en de Verhalentuin.

Hoofdstuk 1

Pedagogisch plan

De Verhalentuin laat zich graag inspireren door verschillende pedagogen en de natuur. Ik vind het belangrijk om bewustzijn mee te geven hoe om te gaan met de natuur, dier en mens.

Zoals ik eerder aangaf zoek ik steun in verschillende pedagogen. Denk aan: Attachment Parenting van William Sears, Antroposofie van Rudolf Steiner en de visie van Maria Montessori. Ik kies elementen uit deze stromingen omdat ik denk dat ze bij kunnen dragen aan de ontwikkeling van een kind. Door ze te laten merken dat ze zichzelf mogen zijn krijgen ze zelfvertrouwen. Waardoor de omgeving om hen heen steeds meer vertrouwd en eigen zal voelen.

In de Antroposofie wordt er gesproken over de eerste 7-jaarfase waar de ontwikkeling van het fysieke lichaam centraal staat. Het kind leert door veel herhaling en grip te krijgen op zijn lichaam en de omgeving. Ervaringsgericht leren en voortleven is een fijne manier om dit te ondersteunen. Als aansluiting komt dan ook Maria Montessori met haar beroemde uitspraak: 'Leer het mij zelf te doen'. Vandaar dat ik het belangrijk vindt om kindvolgend te zijn in dit proces en steeds af te vragen: 'wat heeft dit kind nodig om zelf de volgende stap te zetten? Wat vraagt dit van mij?'.

Natuur

“Wereldwijd groeien steeds meer kinderen in steden, ver weg van de natuur. Ook hun ouders staan daar steeds verder vandaan. En dat terwijl kinderen zoveel baat hebben bij natuur. Al vanaf geboorte is het van wezenlijk belang om met kinderen naar buiten te gaan en samen de wereld te ontdekken en plezier te hebben’.

Ian Mastert, IVN Kind en Natuur

De natuur levert een bijdrage als het gaat om de ontwikkeling van het kind. Zo ligt er in de natuur verschillend materiaal voor het grijpen om te onderzoeken en te ontdekken (vrij spel). Het geeft ons ritme in het jaar wat weer aansluit op de antroposofische visie met zijn prachtige jaarfeesten.

Kinderen ontwikkelen door te spelen in de natuur waar fantasie spel kan ontstaan en samenspel. Maar ook risico's durven nemen en zelfvertrouwen op te bouwen. Door zelf te leren waar je kan staan op een boomstam bijvoorbeeld, of wat is een fijne plek om te gaan zitten op het gras?

Ook het welzijn voor dieren probeer ik mee te geven. Zoals in de weldadige herfst dat we ook kastanjes laten liggen. Dat we bewust worden dat we in de winter de vogels gaan helpen door vogelhuisjes op te hangen en voedsel neer te leggen.

In mijn verdere plan is er te lezen over de wet kinderopvang. Er zijn 4 pedagogische doelen opgesteld waar ik als opvang aan moet voldoen. Deze is zowel hier als online te lezen:

- Doel 1 Een omgeving aanbieden die het gevoel van emotionele veiligheid waarborgt
- Doel 2 Gelegenheid bieden tot ontwikkeling persoonlijke competenties.
- Doel 3 Mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie.
- Doel 4. Normen en waarden overbrengen

Doel 1: Een omgeving aanbieden die het gevoel van emotionele veiligheid waarborgt

Ik geloof dat ieder kind zijn eigen talenten en persoonlijkheid bij zich heeft. Ik hoop vooral samen met het kind (en ouders) te kijken hoe deze op een natuurlijke manier ontwikkeld kunnen worden.

Vanuit het attachment parenting kijk ik vooral hoe een kind is, wat het nodig heeft om te ontwikkelen en zorgen voor een goede hechting.

Een kind laten voelen dat ik er ben. In de praktijk zal dit voor hele jonge kinderen een draagzak betekenen. Wanneer een baby start in de opvang is een goede hechting van belang. Door mijn draagzak te gebruiken zorg ik voor huid op huid contact en zit een kindje veilig.

In de visie van attachment parenting gaat de visie ook naar dat je kijkt naar waar bepaald gedrag vandaan komt. Door een kind te leren kennen en te observeren. Ik observeer kinderen om te zien/horen wat een kind nodig heeft en daarbij de nodige steun aan te bieden. Het begint met het erkennen van de emoties van een kind: 'ik zie dat het je verdrietig maakt'. Juist door deze erkenning voelt een kind zich gehoord en hoop ik dat stukje geborgenheid te geven.

Emoties mogen gevoeld worden: verdriet, boos of vrolijk. Het is aan mij de taak om hier de juiste aandacht aan te besteden.

Door voor te leven nemen de kinderen het over. Wat er in de praktijk kan gebeuren is dat een kind een ander kind helpt/troost. Aan mij de taak om dan een stapje terug te doen.

Het communiceren gebeurt meestal op ooghoogte: op schoot of ik zit ernaast. Het ligt net aan de behoefte van het kind op dat moment. Als voorbeeld; wanneer een kind een driftbui heeft is het niet altijd de behoefte om op schoot te zitten. Soms wil een kind de ruimte. Ik ben dan in de buurt en zorg voor een veilige

omgeving.

Naast emoties te erkennen zijn er binnen ons huis consequente regels, grenzen en gewoontes. Op die manier weten de kinderen waar ze aan toe zijn en die bevorderend zijn voor het stukje veiligheid en voorspelbaarheid.

Invloed van de natuur

De natuur speelt een belangrijke rol bij het waarborgen van emotionele veiligheid. De natuurlijke omgeving biedt rust, ruimte en stabiliteit.

We gaan dagelijks naar buiten, waar kinderen vrij kunnen bewegen en ontdekken. Door de vaste routine van buitenmomenten weten kinderen wat ze kunnen verwachten, wat bijdraagt aan een gevoel van zekerheid.

In de tuin zijn natuurlijke materialen aanwezig waarmee kinderen kunnen spelen, voelen en verkennen. Ook binnen breng ik de natuur naar binnen met houten en natuurlijke materialen.

De natuur helpt kinderen tot rust te komen, stimuleert hun zintuigen en nodigt uit tot aandacht voor elkaar en de omgeving. Zo biedt de natuur een warme, vertrouwde basis waarin elk kind zich veilig en geborgen kan voelen.

Doel 2 Gelegenheid bieden tot ontwikkeling persoonlijke competenties.

Elk kind heeft zijn eigen talenten, karaktereigenschappen en temperament. Deze kenmerken stellen kinderen in staat om op verschillende situaties te reageren. Bij ons mogen kinderen hun unieke zelf laten zien. In de opvang gaat het vooral om dat kinderen het als een tweede thuis ervaren.

Door de verschillende leeftijden die aanwezig zijn binnen de opvang, is er sprake van verschillend spel waar rekening mee gehouden moet worden.

Dreumes: sprake van solo spel. Vooral de omgeving aan het ontdekken.

peuter: parallel spel: ze starten beiden ergens in een spel en komen gedurende dit spel elkaar tegen. Al oefenend start het samenspel. Ik stimuleer graag dit parallel spel door vooral loose parts aan te bieden.

Kinderen kunnen werken aan hun creativiteit, het omgaan met elkaar en interactie door o.a. andere vrij spel. Het gaat bij vrij spel erom dat kinderen een eigen plan maken bij het materiaal wat ze tegenkomen. Ik laat mij in spel graag inspireren door Maria Montessori, Emmi Pikler en de curiosity approach;

Ik zet voorwerpen/spelgoed neer en de kinderen bedenken daar een spel omheen. Bij voorkeur op de grond zodat ze echt vrij kunnen bewegen en ontdekken. Het idee erachter is dat hun fantasie en creativiteit wordt geprikkeld. Maar ook ontwikkeld spelenderwijs het probleemoplossend vermogen.

Een andere manier om aan de persoonlijke ontwikkeling van een kind te werken is met creatieve activiteiten. Op sommige dagen houden we ons bezig met activiteiten als schilderen, bakken of kleien. Voor beiden vraagt het de kinderen een andere manier van motorische benadering, Daarnaast het ontdekken dat je handen vies kunnen worden en dat we die weer gaan wassen hoort allemaal bij dit creatieve spel. Zo gaat het ook puur om de ervaring en niet om het resultaat wat de kinderen maken.

Een andere bezigheid die ik graag inzet voor de kinderen is viltten. Zo zullen de jongste vooral het lont wol uit elkaar trekken en er pluusjes van maken: terwijl de oudere kinderen het in warm water dompelen en gaan wrijven. Ook hier telt wederom de ervaring van het materiaal en niet het resultaat.

Vanuit de visie van Maria Montessori mogen de kinderen ook helpen met de tafel dekken als we gaan eten. De oudere kinderen mogen hun eigen boterhammen gaan smeren (mits we niet picknicken: vaak zijn dan de boterhammen al gesmeerd).

In de tuin kunnen de kinderen ook werken aan hun persoonlijke competentie. Zo staat er een modderkeuken waar de kinderen met kruiden heerlijke soepjes kunnen maken. Geur/smaak pupillen worden gebruikt waardoor de kinderen weer verder kunnen ontdekken. Ook kunnen er stenen en takken gevonden worden waar de kinderen ook een spel mee kunnen bedenken.

Taalontwikkeling

Taalontwikkeling ontstaat bij ons gedurende de hele dag en is verweven in het spel, de verzorging en de dagelijkse momenten. Kinderen leren taal door te luisteren, te kijken, te imiteren en vooral door zelf te ervaren en te communiceren. Ik geef kinderen de ruimte om op hun eigen manier en in hun eigen tempo te communiceren.

Tijdens het vrij spel benoem ik wat kinderen doen en wat zij ontdekken. Wanneer een kind bijvoorbeeld met een tak speelt, kan ik woorden toevoegen als *tak, lang, kort, groot, klein* of *breken*. Ik sluit aan bij de beleavingswereld van het kind en breid hun taal uit door zinnen iets langer te maken. Wanneer een kind bijvoorbeeld zegt: “auto rijden”, kan ik reageren met: “Ja, de rode auto rijdt over de brug.” Zo hoort het kind nieuwe woorden en zinsconstructies zonder dat het voelt als een lesje.

Ook het samenspel tussen kinderen biedt veel kansen voor taalontwikkeling. Bij peuters ontstaat steeds meer behoefte aan contact en communicatie. Ik ondersteun hen hierbij door woorden te geven aan wat er gebeurt, bijvoorbeeld: “Jij wilt ook met de blokken spelen. Zullen we samen een huis maken?” Kinderen leren hierdoor niet alleen nieuwe woorden, maar ook hoe ze kunnen vragen, luisteren, reageren, overleggen en hun gevoelens kunnen uiten.

Bij de jongste kinderen ligt de nadruk vooral op het aanbieden van taal tijdens de verzorgingsmomenten en het gezamenlijke ontdekken. Ik benoem wat we samen doen: “*We gaan je jas aantrekken. Eerst één arm en dan de andere arm.*” Door herhaling, oogcontact, mimiek en rustig praten leren kinderen taal koppelen aan hun ervaringen.

Boeken en liedjes zijn een vast onderdeel van de dag. Samen een boek bekijken, plaatjes benoemen, geluiden nadoen en voorspellen wat er gaat gebeuren stimuleert de woordenschat en het taalbegrip. Bij liedjes en versjes kunnen kinderen meedoen met bewegingen of losse woorden, waardoor taal op een speelse manier wordt herhaald. Ook in de natuur ontstaan veel mogelijkheden voor taal. Tijdens een wandeling of het spelen in de tuin benoem ik wat we zien, horen, voelen en ruiken. “*Voel je hoe nat de aarde is?*” “*Kijk, daar zit een klein insect.*” We kunnen samen zoeken naar takken, stenen, blaadjes en bloemen en deze vergelijken op kleur, vorm, grootte en structuur. Hierdoor wordt de taal gekoppeld aan een concrete ervaring.

Bij creatieve activiteiten, zoals schilderen, kleien, bakken en vilten, benoem ik de materialen, handelingen en zintuiglijke ervaringen. Woorden als *zacht, hard, nat, droog, warm, koud, plakken, kneden, rollen* krijgen betekenis doordat kinderen deze eigenschappen zelf ervaren. Ik vind het belangrijk dat kinderen ervaren dat hun stem gehoord wordt. Ik luister naar wat ze vertellen, geef ruimte om zelf woorden te zoeken en neem hun communicatie serieus. Niet ieder kind hoeft op dezelfde manier of in hetzelfde tempo te communiceren. Door aan

te sluiten bij het individuele kind, veel te benoemen, vragen te stellen en vooral samen plezier te hebben in taal, ondersteun ik ieder kind in zijn of haar taalontwikkeling.

Invloeden van de natuur

Kinderen krijgen de ruimte om zelf te ontdekken en te groeien. Door te spelen in de natuur ontwikkelen ze zelfvertrouwen, zelfstandigheid en nieuwsgierigheid. Buiten is er altijd iets te beleven: een tak wordt een toverstaf, een plas een avontuur.

De natuur nodigt uit om zelf te proberen, te onderzoeken en te durven. Kinderen leren hun grenzen kennen, voelen trots als iets lukt en ontdekken wat ze allemaal kunnen. Samen zorgen we voor plantjes en dieren, waardoor ze ook verantwoordelijkheid en zorgzaamheid leren.

Zo helpt de natuur om ieder kind te laten groeien: niet alleen in wat ze doen, maar vooral in wie ze zijn.

Doel 3: Mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie.

De kracht voor ontwikkeling van de sociale competentie is voorleven. Opvoeden is voorleven en heeft alles te maken met de voorbeeldfunctie van de (gast)ouder(s).

Vanuit de antroposofie praten we over de eerste 7 levensjaren. Het kind tot 7 jaar leeft en leert door nabootsing. De opvoeders doen voor wat in een bepaalde situatie wenselijk is. Door ervaringen die een kind opdoet in het leven, groeit het vermogen tot begrijpen. Hierdoor krijgt een kind grip op de wereld en zichzelf. Naarmate deze ervaringen groeien, hoeft een kind niet altijd meer na te denken hoe te handelen in bepaalde situaties. Deze heeft hij immers geleerd door het nabootsen op jonge leeftijd.

'Help het mij zelf te doen'

Aansluitend op de visie van de antroposofie ook een stukje Maria Montessori. Door kinderen samen te laten werken om de tafel te dekken werken ze ook aan hun sociale vaardigheden. Wat is er immers nodig? Wie pakt wat? Samen kunnen de kinderen overleggen. Denk ook aan jassen en schoenen aantrekken. Door elkaar te helpen en tips geven leren kinderen steeds meer 'zelf' te doen.

Tijdens de opvangmomenten hebben we te maken met verschillende leeftijden van de kinderen. Zo zullen de jongste kinderen anders omgaan met de emoties van de wat oudere kinderen. Doordat de Verhalentuin een huiselijke sfeer bevordert, leren de kinderen van elkaar o.a door vrij spel. Kinderen kiezen om een rol aan te nemen. Door rollenspel spelen de kinderen graag de dag na, wat weer een mooie verwerking is van de dag. Daarnaast leren ze niet alleen omgaan met hun eigen emoties maar ook die van een ander kind in de groep. Wat is het effect van je gedrag naar een ander? Vrij spel heeft in deze zin veel te bieden voor de kinderen.

Invloeden van de natuur

Kinderen leren samen werken, delen en helpen: vaak midden in de natuur. Buiten ontdekken ze samen, bouwen hutten of zoeken blaadjes en stenen. De natuur nodigt uit tot samenwerking en overleg: wie haalt water, wie bouwt verder? Door in de natuur samen te spelen leren kinderen rekening houden met elkaar, luisteren, wachten op hun beurt, de rol van leiderschap te pakken en elkaar helpen. Zo groeien ze in respect, samenhang en vriendschap, op een natuurlijke en speelse manier.

Doel 4: Normen en waarden overbrengen

Uiteraard wil ik ervoor zorgen dat de kinderen naast hun emotionele ontwikkeling ook normen en waarden mee gaan krijgen. Nu hebben we in de opvang te maken met verschillende stromingen van opvoedstijlen vanuit hun eigen opvoeding, Denk aan:

- *Vrije opvoeding;*
- *streng opvoeding;*
- *evenwichtige opvoeding;*
- *Etc.*

*‘Geef je kind liefde, zonder alles te accepteren.
En wees ervan overtuigd dat een begrenzing niet altijd een beperking is’;
Steven Pont (1962).*

In de opvang heb ik voor mezelf een visie opgesteld. Juist door de verschillende opvoedstijlen is het belangrijk voor alle ouders om te weten hoe er in de opvang met de kinderen wordt omgegaan. Ik wijk niet af van mijn visie. Ik vind het belangrijk dat kinderen gezien worden.

Ondanks dat ik me laat inspireren door verschillende pedagogen heb ik wel regels opgesteld. Omdat ik te maken heb met verschillende leeftijden, horen we toch rekening met elkaar te houden. Denk daarbij aan elkaar niet pijn doen, om de beurt spelen en vragen en af toe ook 'helpen' (denk aan een luier aangeven).

Tegelijkertijd vind ik het belangrijk dat een kind mag zijn wie hij is. Daarom vind ik het echt belangrijk dat kinderen respect hebben voor elkaar. Door dit al op jonge leeftijd mee te geven en voor te leven, ligt er een grondbeginsel voor de toekomst.

Het doel is om de kinderen genoeg zelfvertrouwen te geven zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot een prachtig kind (mens) vol zelfvertrouwen met liefde voor zijn omgeving.

Omgaan met emoties

Een belangrijk onderdeel van het overbrengen van normen en waarden is het leren herkennen, uiten en omgaan met emoties. Ik vind het belangrijk dat kinderen weten dat **alle emoties er mogen zijn**. Een kind mag verdrietig, boos, bang, blij of teleurgesteld zijn. Ik probeer emoties niet direct weg te nemen of op te lossen, maar het kind te helpen begrijpen wat het voelt en waar dit gevoel vandaan kan komen.

Ik benoem emoties en geef er woorden aan. Wanneer een kind bijvoorbeeld verdrietig is omdat een ander speelgoed heeft afgepakt, kan ik zeggen: *“Je bent verdrietig, omdat jij nog met de auto wilde spelen.”* Op deze manier leert een kind gevoelens herkennen en steeds beter onder woorden brengen. Bij jonge kinderen zal dit vooral gebeuren door het benoemen van emoties, mimiek, lichaamstaal en het bieden van nabijheid. Naarmate kinderen ouder worden, kunnen zij steeds meer zelf vertellen wat er aan de hand is. Wanneer een kind boos is, mag het boos zijn. Tegelijkertijd leer ik het kind dat niet ieder gedrag daarbij is toegestaan. **Boos zijn mag, slaan of pijn doen niet.** Ik bied het kind ondersteuning om op een andere manier met de emotie om te gaan. Dit kan bijvoorbeeld

door even afstand te nemen, samen rustig te worden of woorden te geven aan wat het kind wil.

Ik vind het belangrijk om kinderen niet te beschamen om hun emoties. Een emotie is geen “goed” of “slecht” gedrag; het is een signaal dat er iets gebeurt vanbinnen. Door rustig te blijven en zelf het goede voorbeeld te geven, leren kinderen dat emoties bij het leven horen en dat je ermee kunt leren omgaan.

Ook in het contact met andere kinderen besteed ik hier aandacht aan. Kinderen leren dat een ander zich anders kan voelen dan zichzelf. Wanneer het ene kind verdrietig is, kunnen we samen kijken wat het nodig heeft. Zo leren kinderen niet alleen hun eigen emoties herkennen, maar ontwikkelen zij ook **empathie, begrip en zorgzaamheid voor anderen**.

Binnen mijn opvang wil ik kinderen meegeven dat zij hun emoties mogen voelen en uiten, terwijl zij tegelijkertijd leren rekening te houden met de mensen en de omgeving om hen heen. Zo ontstaat een balans tussen **vrijheid en grenzen, jezelf mogen zijn en respect hebben voor de ander**.

Invloeden van de natuur

In mijn opvang leren kinderen met respect om te gaan met elkaar, met dieren en met de natuur om ons heen. Samen zorgen we voor plantjes, ruimen we op na het spelen en leren we dat alles in de natuur waardevol is.

Door voor te leven en voorzichtig om te gaan met wat leeft ontdekken kinderen wat zorg en verantwoordelijkheid betekenen. Zo groeien ze op tot kinderen die goed zorgen voor zichzelf, voor anderen en voor de wereld.

Hoofdstuk 2

Pedagogisch beleid in de praktijk

Inleiding

De Verhalentuin haalt de inspiratie uit verschillende richtingen om de kinderen op een fijne manier te kunnen begeleiden. Elk kind is uniek en zodoende is het fijn om handvatten te hebben.

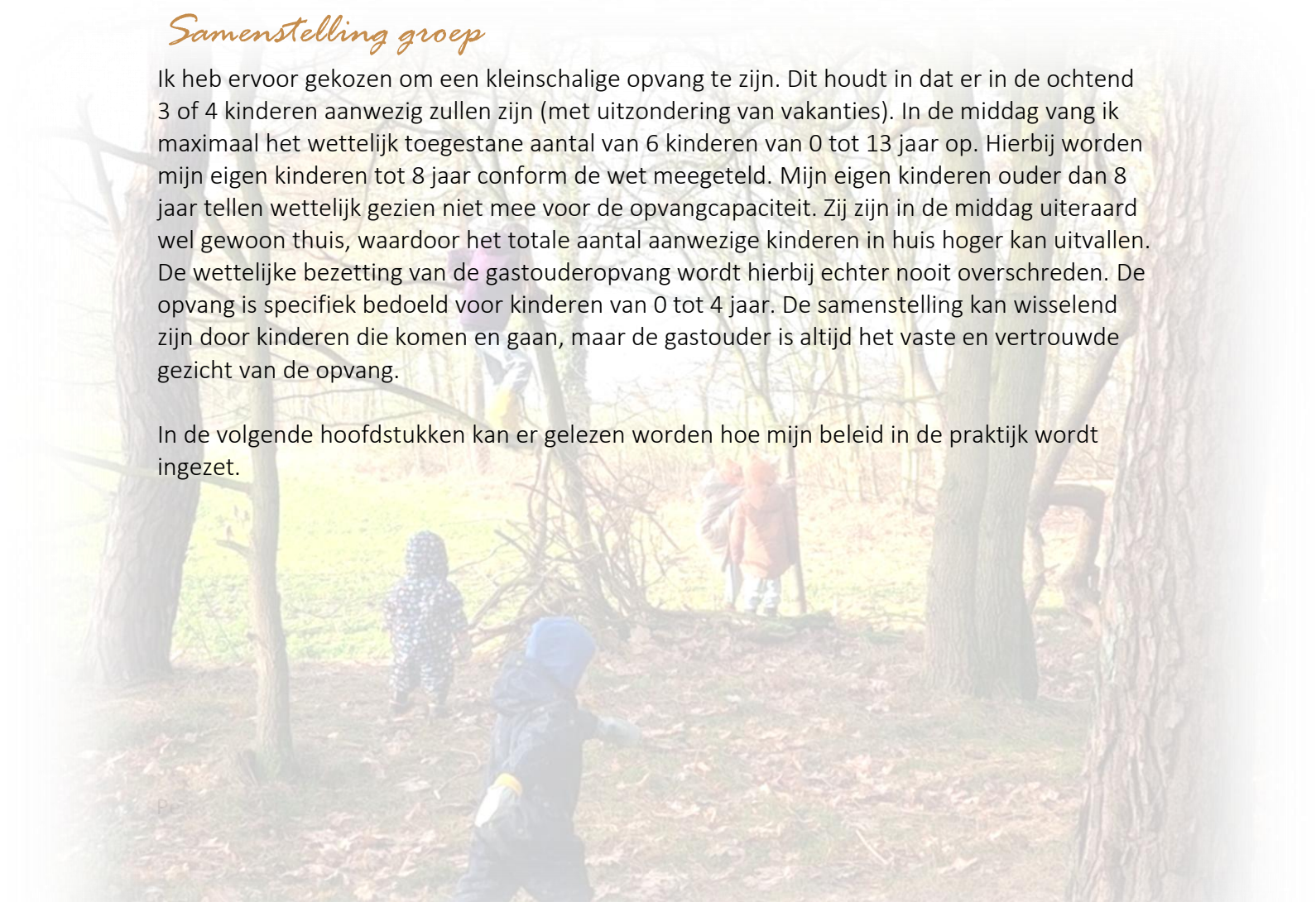
Inspiratiebronnen:

- *Emmi Pikler: Respectvolle verzorging, vrije beweging en vrij spel*
- *Maria Montessori: kwaliteit van kinderen aantonen*
- *Attachment Parenting*
- *Hanneke Poot*
- *Edmund Schoorel*
- *Thomas Gordon: relatie is gelijkwaardig*
- *Rudolf Steiner*
- *Ity Busstra*
- *Denise Enthoven*
- *Loïs Eijgenraam*
- *IVN Kind en Natuur*

Samenstelling groep

Ik heb ervoor gekozen om een kleinschalige opvang te zijn. Dit houdt in dat er in de ochtend 3 of 4 kinderen aanwezig zullen zijn (met uitzondering van vakanties). In de middag vang ik maximaal het wettelijk toegestane aantal van 6 kinderen van 0 tot 13 jaar op. Hierbij worden mijn eigen kinderen tot 8 jaar conform de wet meegeteld. Mijn eigen kinderen ouder dan 8 jaar tellen wettelijk gezien niet mee voor de opvangcapaciteit. Zij zijn in de middag uiteraard wel gewoon thuis, waardoor het totale aantal aanwezige kinderen in huis hoger kan uitvallen. De wettelijke bezetting van de gastouderopvang wordt hierbij echter nooit overschreden. De opvang is specifiek bedoeld voor kinderen van 0 tot 4 jaar. De samenstelling kan wisselend zijn door kinderen die komen en gaan, maar de gastouder is altijd het vaste en vertrouwde gezicht van de opvang.

In de volgende hoofdstukken kan er gelezen worden hoe mijn beleid in de praktijk wordt ingezet.

Hoofdstuk 3

Wennen

Kennismaken

Wanneer een ouder contact met mij opneemt, gebeurt dit meestal per e-mail, telefonisch of via WhatsApp. Na dit eerste contact nodig ik de ouder uit voor een kennismaking bij mij thuis. Ik vind het belangrijk dat ouders eerst de sfeer van De Verhalentuin kunnen ervaren en een beeld krijgen van de plek waar hun kind straks wordt opgevangen. Tijdens de kennismaking neem ik rustig de tijd om alles mondeling toe te lichten en is er volop ruimte voor vragen. Ik zet graag een kopje thee en voor de liefhebber een kopje koffie. We nemen samen plaats aan tafel en ik vind het fijn om eerst te luisteren naar het verhaal van de ouder. Wat is de reden voor de opvang? Hoe ziet het dagelijks leven eruit? Wat voor werk doet de ouder? Waar is de ouder naar op zoek in een opvang en wat vindt hij of zij belangrijk voor het kind? Voorafgaand aan de kennismaking verwijs ik ouders naar de website van De Verhalentuin. Daar kunnen zij rustig de informatie en het pedagogisch beleid doorlezen. Zo komen ouders al wat voorbereid naar de kennismaking en kunnen we tijdens het gesprek dieper ingaan op wat voor hen belangrijk is.

Ik vind het belangrijk dat een kennismaking van beide kanten komt. Niet alleen de ouder kijkt of De Verhalentuin passend voelt, ook ik kijk of ik kan bieden wat het kind en de ouder nodig hebben. Vanuit een open gesprek en wederzijds vertrouwen kan er een fijne basis ontstaan voor de opvang.

Wennen

Ieder kind mag op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo wennen. Geen kind is hetzelfde. Het ene kind voelt zich na een paar keer al helemaal thuis, terwijl een ander kind meer tijd nodig heeft om vertrouwen op te bouwen. Ik volg hierin het kind en kijk steeds naar wat het nodig heeft.

Ook de ouder speelt hierin een belangrijke rol. Ik vind het belangrijk dat ouders zich gehoord en vrij voelen om mee te denken over hoe het wennen voor hun kind het beste kan verlopen. Samen kijken we wat past bij het kind, bij de situatie thuis en bij wat de ouder prettig en belangrijk vindt. De ouder houdt hierin de regie en we stemmen samen af welke stappen we nemen. Daarbij geef ik vanuit mijn ervaring en mijn pedagogische visie advies wanneer dat helpend kan zijn.

Ik vind het belangrijk dat een kind zich veilig en geborgen voelt. Vanuit de antroposofische visie geloof ik in de kracht van ritme, herhaling, rust en nabijheid. Door steeds terugkerende momenten en een herkenbare dagindeling krijgt een kind houvast. Vanuit die veiligheid ontstaat de ruimte om de omgeving te ontdekken, te spelen en zich stap voor stap te verbinden.

De babytijd is een prille levensfase waarin een kind nog volop bezig is de wereld om zich heen te ontdekken. Daarom vind ik het fijn om vóór de start samen met ouder en kind rustig thee te drinken. Zo kan het kind alvast kennismaken met de sfeer van De Verhalentuin, de geluiden van het huis en de omgeving. De ouder is hierbij dichtbij, waardoor het kind op een natuurlijke en ontspannen manier eerste indrukken kan opdoen.

Wanneer het moment van afscheid nemen komt, bespreken we vooraf samen wat passend is.

Mijn uitgangspunt is dat een ouder na ongeveer 30 minuten afscheid neemt en even weggaat (denk aan een wandeling of even een boodschap halen). Dit geeft het kind de gelegenheid om, met mijn vertrouwde nabijheid, zelf te ervaren dat de ouder weer terugkomt. Tegelijkertijd kan het andere kind zijn spel en het vertrouwde ritme van de dag hervatten. Wanneer een ouder of kind meer tijd nodig heeft, kijken we samen hoe we hiermee omgaan.

Ik vind het belangrijk dat een afscheid duidelijk, rustig en liefdevol verloopt. Een ouder mag vertrouwen uitstralen, ook wanneer het afscheid even moeilijk is. Verdriet mag er zijn; het is een onderdeel van het loslaten en opnieuw verbinden. Ik bied het kind nabijheid en troost en geef het de tijd om zijn eigen weg te vinden.

Het wennen is voor mij geen prestatie die zo snel mogelijk behaald moet worden. Het is een proces van langzaam vertrouwd raken: met de ruimte, met de geluiden, met het ritme van de dag, met mij en met de andere kinderen. Door rust, warmte, herhaling en vertrouwen kan het kind steeds meer ervaren: hier mag ik zijn, hier ben ik veilig, hier kan ik spelen en groeien. Zo wil ik ieder kind een zachte overgang bieden van thuis naar De Verhalentuin, waarbij het eigen tempo en de eigenheid van het kind steeds het uitgangspunt blijven.

Samen met de ouders

Het wennen is een proces dat ik samen met de ouder vormgeef. Vooraf bespreek ik met de ouder hoe het kind thuis gewend is aan afscheid nemen, slapen, eten en troost. Deze informatie helpt mij om het kind zo goed mogelijk te begeleiden en aan te sluiten bij wat vertrouwd is.

Ik vind het belangrijk dat ouders kunnen aangeven wat voor hen goed voelt. De ene ouder vindt het prettig om het wennen stap voor stap op te bouwen, terwijl een andere ouder juist graag wat meer ruimte geeft. Samen bespreken we wat past bij het kind en bij de ouder. Ik geef hierin mijn advies en ervaring mee, maar de ouder houdt de regie over de manier waarop we het wennen opbouwen.

Tijdens de wenperiode houd ik contact met de ouder en bespreken we hoe het gaat. Ik vind het belangrijk dat er ruimte is om ervaringen, vragen en eventuele zorgen met elkaar te delen. Wanneer ik merk dat het kind meer tijd of juist meer ruimte nodig heeft, bespreek ik dit met de ouder en kijken we samen wat passend is.

Op deze manier wil ik zorgen voor een fijne en vertrouwde overgang, waarin zowel het kind als de ouder de ruimte krijgt om op zijn of haar eigen manier vertrouwen op te bouwen in De Verhalentuin.

Wennen in de praktijk

Om een zachte overgang te bieden, hanteer ik in de basis twee wenmomenten voorafgaand aan de officiële start van de opvang:

- Wenmoment 1: De ouder komt samen met het kind. We drinken rustig thee, zodat het kind in de veilige nabijheid van de ouder kennis kan maken met mij, de geluiden en de sfeer. Na ongeveer 30 minuten neemt de ouder bewust en liefdevol afscheid en

gaat even weg (bijvoorbeeld voor een wandeling of boodschap). Het kind blijft in de tussentijd bij mij om te spelen.

- Wenmoment 2 (ca. een dagdeel): Het kind wordt door de ouder gebracht en we neemt kort en duidelijk afscheid. Het kind draait nu een groter deel van het dagprogramma mee (inclusief een eetmoment of kortere opvangperiode), om zo te wennen aan de opvang.

Ieder kind is uniek en reageert anders. Mocht blijken dat een kind meer tijd of juist een kortere wenperiode nodig heeft, dan stem ik de opbouw in nauw overleg met de ouders flexibel af op de behoefte van het kind.

Soms zijn er ook situaties dat een kind gelijk al een hele dag meedraait vanwege een andere opvang die opeens is gestopt. Zoals ik al eerder beschreef: elk kind is uniek en dat geldt ook voor de situatie dat een kind komt starten bij de Verhalentuin. Wederom dus heel belangrijk om met ouders op één lijn te zitten.

Hoofdstuk 4

Leven met de natuur

Natuur beleving

Zoals ik al eerder schreef zijn we als mens steeds verder van de natuur af komen te staan. Daar hoop ik als pedagoog verandering in te brengen voor de kinderen. Al is het een kleine stap richting meer natuurbeleving. Er komt steeds meer onderzoek vrij uit verschillende richtingen, die laat zien wat groen en natuur doet bij kinderen. Zoals ik al omschreef in de pedagogische doelen is contact met groen belangrijk voor zowel de fysieke, sociale, emotionele, cognitieve en morele ontwikkeling. Door contact met de natuur krijg je stimulans op:

- zintuigen: denk aan de natuur ruiken, proeven,voelen, horen, en zien.
- motoriek: denk aan balanceren op een boomstam, klimmen op stenen en verzamelen (takjes, stenen etc).
- bevordert zelfvertrouwen: als het lukt om een dam te maken op het strand of om zelf een hut buiten gemaakt te hebben met takken.
- etc.

Seizoenen

Door de seizoenen leren we bewust te leven, te herkennen wat zich buiten afspeelt. De jaarfeesten die steeds terugkeren, laten ons beseffen waar we ons in het jaar bevinden. Bijvoorbeeld: Met Pasen zaaien we, met Sint Maarten delen we het licht uit. Vaste rituelen en gewoontes zorgen voor herkenning en vertrouwen bij de kinderen.

Maar door de wisselende seizoenen maken we ook veel mee van wat er buiten gebeurt, namelijk de groei van de lente, de warmte van de zomer, de overdaad van de herfst en de rust van de winter.

Elk jaargetijde heeft zijn eigen weertype. Dit geeft het buitenspel een extra dimensie. Wind, regen, sneeuw, vorst of warmte veranderen het spel en creëren mogelijkheden. Denk aan:

- wind: bomen die waaien, bladeren ritselen en zweven door de lucht.
- Water: de regen laat slakken verschijnen, plassen ontstaan
- vorst: lopen op water
- warmte: genieten van de laagjes kleding die uitgetrokken kunnen worden.
-

Tuin

De plek waar we het meest te vinden zijn is de tuin. We hebben een ruime tuin waar kinderen hun eigen fijne plek kunnen vinden om te ontdekken. De tuin heeft dan ook planten die kinderen mogen gebruiken in hun spel. Er zijn verstopstruiken waar de kinderen zich even kunnen 'verbergen'. Wanneer er bloemen staan in de tuin mogen kinderen vragen of deze geplukt mogen worden. Van jongs af aan wil ik de kinderen de plukregels aanleren: plukregels zijn regels dat we rekening houden met de dieren die moeten leven van de planten. Als er van een bepaalde plant veel van staat dan kan deze geplukt worden. Maar we laten altijd iets achter. Op deze manier leren de kinderen respectvol omgaan met hun omgeving.

In de tuin zijn verschillende hoekjes te vinden. Zoals achterin de tuin een modderkeuken met zandbak. In de modderkeuken worden wisselende natuurlijke materialen aangeboden. Daarnaast staan er 'echte' voorwerpen vanuit de visie curiosity approach. Kinderen mogen ontdekken hoe zwaar een pan is of ze dit kunnen vullen met water en wat voor bijvoorbeeld soepjes ze kunnen maken met de verschillende materialen.

Er is veel los materiaal beschikbaar waar kinderen mee kunnen slepen. Er zijn niet veel rijdende voertuigen beschikbaar op een kruiwagen na. Hier kunnen de kinderen materialen in verzamelen en verplaatsen.

In de tuin hebben we ook een tiny moestuin. De kinderen mogen meehelpen met zaaien, water geven en zien hoe alles groeit. De kinderen mogen in deze tuin uiteraard niet zelf plukken: we oogsten echt samen. De kinderen mogen uiteraard proeven wat er uit de moestuin komt.

Binnen

Binnen is er gekozen voor een mix van natuurlijke materialen, zoals hout, riet, katoen of wol. Ik bied dan ook vooral houten speelgoed aan of 'echte' materialen als een wegschaal, telefoon of tinnen servies. Ik laat me graag inspireren door Emmi Pikler als het gaat om speelgoed. De binnenruimte zet ik in als een derde pedagoog.

Aan de hand van het speelschema van Esther Steinebach pas ik mijn binnenruimte aan. Wanneer er merendeel dreumeskinderen aanwezig zijn, zet ik andere materialen in dan wanneer ik peuters heb.

Ik heb een grote letterbak hangen in de ruimte waar de kinderen de houten Holztiger dieren uit kunnen pakken. De kinderen vinden deze heel erg leuk. Per seizoen probeer ik de dieren aan te passen.

Maar er zijn ook regelmatig plastic bekertjes te vinden met de opening naar boven. Voor jonge dreumesen is dit fantastisch materiaal omdat ze zelf een toren kunnen bouwen. Maar ze kunnen ze ook makkelijk in elkaar zetten.

Ook heb ik rubberen ringen liggen die voor veel spel en fantasie zorgen. Zo hebben de kinderen bedacht dat ze deze als stapstenen kunnen gebruiken. Of om de armen kunnen draaien. Of als een mooie diadeem kunnen gebruiken...veel keuzes.

Voor de allerkleinste is er een box aanwezig waar ze zelf kunnen spelen. Onder de box is er een speelhuisje ingericht met een speelkeuken, telefoon en natuurlijk wat bewoners (poppen en knuffels).

Bos

Andere omgeving die veel terug komt bij de kinderen is het bos. We laten samen Stien uit en dat doen we graag in het bos. Ik laat de kinderen buiten ontdekken...er is ook veel om te zien en te ervaren. In het bos is namelijk ook veel te proeven. Zo zijn er verschillende bramenstruiken waar we in de zomer van kunnen snoepen. Ik leg de kinderen van jongs af aan uit waar ze de bramen kunnen plukken. De lage slaan we over vanwege de dieren die eroverheen kunnen plassen.

In het bos mogen de kinderen klimmen over boomstammen, de schietberg beklimmen en de andere wegen naar boven ontdekken en in lage bomen klimmen. We gaan ook graag naar een plek in het bos waar betonnen buizen liggen. Kinderen kunnen erin kruipen of eroverheen klimmen. Ik kies er bewust voor om kinderen niet op de buizen te tillen. Ze moeten dit zelf doen en anders ben je nog niet zover. Dit levert de nodige frustratie op bij kinderen. Maar ik blijf hier consequent in. Wanneer een kind het lukt om op de buizen te klimmen en dan vol vreugde naar je staart dan juich ik met liefde met ze mee. Zo knap als het hun zelf lukt. Voor kinderen is het sociaal-emotioneel toch fantastisch om deze boost te krijgen in hun zelfvertrouwen: kijk eens wat ik kan. Tegenwoordig zijn er veel boeken vol inspiratie voor kinderen.

Dieren

We leren ook van de dieren in de opvang. De dieren waar de kinderen mee in contact komen zijn onze konijnen Pip en Pluis en onze hond Stien.

We voeren samen de konijnen pip en pluis. Wanneer het kan met de groepssamenstelling gaan we ook de konijnen verschonen. We hebben een grote konijnenren waardoor de jongste kinderen mij kunnen helpen zonder dat de dieren ontsnappen. Ook mogen de kinderen op een boomstam zitten om de konijnen te aaien wanneer ze in de buurt komen. Verwennen met groente zoals andijvie en paprika hoort er natuurlijk ook bij. Het is voor de kinderen leerzaam en ze leren om zorgzaam te zijn voor de dieren.

Stien is onze knuffelhond die we samen uitlaten. De kinderen gaan graag samen met haar naar het bos en weten precies waar ze van houdt: een stok gooien. Ook achter Stien aan rennen en aaien is een vaste bezigheid. Stien is af en toe aanwezig in de opvangruimte wanneer de jongste kinderen liggen te slapen. Uiteraard onder toezicht.

Hoofdstuk 5

Vrij spel

Binnen mijn pedagogisch handelen staat het vrije spel centraal als een essentieel onderdeel van de ontwikkeling van jonge kinderen. Vrij spel biedt kinderen de mogelijkheid om op een natuurlijke en ongedwongen manier de wereld te ontdekken, waarbij zij hun eigen interesses, tempo en grenzen volgen. Ik ben ervan overtuigd dat deze vorm van spel bijdraagt aan het ontwikkelen van veerkracht, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden.

In 1871 komt het belang van spel in de opvoeding en het onderwijs al langer naar voren. Zo benadrukte een deens echtpaar Niels en Erna Juel-Hansen het belang van spel als basis voor leren, en legde Maria Montessori de nadruk op zelfstandigheid en ontwikkeling in eigen tempo. Deze inzichten sluiten aan bij hedendaagse pedagogische benaderingen waarin het kind als actief en competent wordt gezien.

Daarnaast sluit mijn visie aan bij de theorie van Lev Vygotsky, die stelt dat kinderen zich optimaal ontwikkelen binnen hun zone van naaste ontwikkeling. Dit betekent dat een kind nieuwe vaardigheden leert met passende ondersteuning van een volwassene. In de praktijk pas ik dit toe door kinderen eerst meer ondersteuning te bieden (bijvoorbeeld een helpende hand) en deze geleidelijk af te bouwen naarmate het kind meer zelfvertrouwen en vaardigheid ontwikkelt. Op deze manier stimuleer ik zelfstandigheid zonder het kind te overvragen.

Vrij spel draagt bij aan verschillende ontwikkelingsgebieden. Op sociaal vlak leren kinderen samenwerken, communiceren en conflicten oplossen. Op emotioneel gebied ontwikkelen zij zelfvertrouwen en leren zij omgaan met gevoelens zoals frustratie en trots. Cognitief gezien stimuleert vrij spel creativiteit, probleemoplossend denken en nieuwsgierigheid. Bovendien ervaren kinderen minder druk, waardoor zij zich vrijer voelen om te experimenteren en te leren.

In mijn rol als pedagoog neem ik een observerende en ondersteunende houding aan. Ik kijk naar de behoeften en signalen van het kind en sluit hierop aan waar nodig. Tegelijkertijd vind ik het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om zelf initiatieven te nemen en hun eigen grenzen te verkennen. Dit betekent dat ik bewust een balans zoek tussen vrijheid en begeleiding: ik ben aanwezig en betrokken, maar niet sturend waar dat niet nodig is.

Door kinderen ruimte te geven voor vrij spel, help ik hen bij het ontwikkelen van een innerlijk kompas: een gevoel van eigenwaarde, zelfstandigheid en vertrouwen in eigen kunnen. Deze vaardigheden vormen een belangrijke basis voor hun verdere ontwikkeling, zowel binnen als buiten het onderwijs.

Kortom: *Vrij spel is geen vrijblijvende activiteit, maar een waardevolle en noodzakelijke aanvulling op het leerproces van kinderen. Als pedagoog zie ik het als mijn taak om een veilige en stimulerende omgeving te creëren waarin kinderen zich vrij voelen om te spelen, ontdekken en groeien, met passende begeleiding waar nodig.*

Hoofdstuk 6

Dagritme

Een dag bij ons is elke keer (bijna) hetzelfde. De ene keer gaan we allemaal naar school maar soms zal dat niet nodig zijn en wijken we af. Inplaats van naar school te fietsen bedenken we iets in kader van vrij spel of starten we eerder met een gezamenlijke activiteit.

Onze globale dagplanning:

- 7.30/8.00 uur : Eerste kinderen worden gebracht.
- 8.10 uur: We gaan ons klaarmaken om naar school te gaan voor Leah, Hanna en Fabian.
- 8.50- 9.15 uur: We komen terug van school en wachten tot de andere kinderen gaan komen. Samen gaan we naar het bos met Stien.
- 9.30 uur: We gaan fruit eten met water of thee. Fruit gaat mee naar het bos voor het geval we het daar willen op eten.
- 12.00 uur: We gaan samen eten. (Uitzondering met mooi weer. Dan gaan we graag picknicken). We eten vegetarisch en drinken havermelk, water of thee of diksap /limonade (suikervrij).
- 12.30/14.15 uur: Lekker slapen om daarna wakker gemaakt te worden en op te frissen.
- 14.30 uur: We gaan naar school om Leah, Hanna en Fabian op te halen.
- 15.30 uur: Drinken en iets eten.
- 16.00 uur: vrij spel of fröbelen
- 16.40 uur: Tijd om te gaan opruimen.
- 17.00 uur: Ophalen/ samen een boek lezen.

Hoofdstuk 7

Slapen en rust

Voor dit hoofdstuk heb ik inspiratie gezocht in het boek van Edmond Schoorel en Nicole Weerts: slaappatronen. Zij beschrijven dat elk kind een eigen slaappatroon heeft. Dit slaappatroon heeft ook te maken met de anatomie van een kind.

Ik maak gebruik van lutjepotjes: Buitenbedden zijn een fijne manier om kleine kinderen veilig buiten te laten slapen. In de buitenlucht slapen kindjes meestal langer en dieper. Hierdoor rusten ze beter uit en hebben ze de rest van tijd ook meer energie.

In het boek wordt er gesproken om kinderen vertrouwen te geven om ergens te gaan slapen. Daar zijn wel bepaalde aspecten belangrijk voor, namelijk:

1. De slaapomgeving: in mijn geval is dit buiten. De kinderen hebben uitzicht op de tuin. Er liggen wolletjes in bed voor de warmte en geborgenheid. Ze kunnen mij zien in de opvangruimte wat rust kan bieden.
2. De slaapgewoontes: na het eten worden de kinderen om de beurt verschoond. Door een momentje te creëren tijdens het verschoenen krijgen de kinderen een slaapzak en een knuffel of tut. De kinderen leren dat dit het moment is dat we gaan slapen.
3. Het slaapritueel: ik trek de slaapzakken aan en geef de kinderen hun knuffel of tut. Ik loop met de kinderen naar het bed en stop ze toe in de wolletjes. Ik wrijf even over de rug en fluister tot strakjes.

Het naar bed gaan is per leeftijd verschillend.

Een zuigeling leg ik slaperig op bed. Wanneer het gaapt of rode wangetjes heeft is het tijd om naar bed te gaan. Ik leg ze niet slapend op bed omdat de overgang van je arm naar bed te koud is. Kinderen worden dan toch vaak wakker wat weer voor problemen zorgt tijdens het inslapen.

Kinderen onder de 1 jaar kunnen gedragen worden. Uitgangspunt is wel slapen in een bed, maar uitzonderingen daargelaten. Wanneer ik op pad ga met de kinderen, dan gaat de jongste in de draagzak. Ik vind de uitgangspunten van natuurlijk ouderschap mooi namelijk: nabijheid laten voelen. Vooral als een jonge baby komt wennen kan een draagzak een gevoel van veiligheid geven.

Mocht een kind te zwaar voor mij worden, gaan we iets anders bedenken.

Voor Peuters zijn er vaste tijdstippen. Hoewel dit ook de leeftijd is dat kinderen langzaam van hun middagslaapje afstappen is het rustmoment nog wel van belang. Kinderen zijn de hele dag aan het werk (oftewel spelen). Het is voor kinderen belangrijk om de nodige indrukken te kunnen verwerken. Tijdens een rustmoment kunnen krijgen kinderen de kans om de dag op een rijtje te zetten. Hanneke Poot raadt dan geen boeken aan tijdens het rustmomentje. Hier kies ik bewust wel voor. Er zijn kinderen die anders alleen maar gaan kenen. Dus voor hen leg ik wel boeken neer en een knuffel waar ze even rustig in kunnen kijken en mee kunnen knuffelen.

Hoofdstuk 8

Kindobservatie

Voor de kind observatie maak ik eerst een sprong naar de ontwikkeling van een kind. Hier haal ik inspiratie uit het boek van Bernard Lievegoed: ontwikkelingsfasen van het kind.

Als we de ontwikkeling van het kind willen beschrijven worden er 3 ontwikkelingsperiodes beschreven. De belangrijkste voor de opvang is de eerste:

- Een eerste periode van baby, peuter en kleuter waarbij de nadruk ligt op het ouderlijk huis: in de directe zorg van de opvoeders.

Vanuit de antroposofie wordt dan ook uitgegaan dat elk kind uniek is en zich op eigen manier ontwikkelt. Ondanks het boek 'oei ik groei' waar veel ouders de sprongen kunnen herkennen: ontwikkelt elk kind anders. Het ene kind ontwikkelt zich met sprongen, de andere veel gelijkmatiger. Zoals Melanie Vischer beschrijft: 'Dat is hoe je de ontwikkeling van een baby voor je kan zien. Als een rivier in beweging, grote golven, kleine rimpelingen'.

Tijdens de ontwikkeling van een kind volg ik het water. Waar liggen de behoeftes en hoe kan ik hierin volgzaam zijn. Vooral warmte en genegenheid wil ik een jong kind meegeven zodat het zich hier vertrouwd voelt en zichzelf kan laten zien.

Observatie

Wanneer ik de kinderen observeer dan gebeurt dit tijdens onze dagelijkse momenten. Denk aan vrij spel, samen eten en het buiten zijn. Ik kijk hoe een kind zich beweegt, speelt, contact maakt en praat.

Elk kind is uniek en daarom observeer ik zonder oordeel. Ik vind het fantastisch hoe elk kind een eigen weg te volgen heeft. Mijn observaties leg ik vast in een overdrachtschriftje. Ik schrijf een verhaal over wat we die dag hebben gedaan. Mochten er opvallende zaken zijn dan licht ik de ouders persoonlijk in.

'it takes a village to raise a child'.

Samen met de ouders kijken we wat een kind nodig heeft en hoe het hier mag en kan groeien.

Hoofdstuk 9

Jaarfeesten

De antroposofie kent een aantal jaarfeesten die in het ritme liggen van het jaar. Rudolf Steiner introduceerde de jaarfeesten binnen de vrije scholen. Doordat mijn kinderen niet op de vrije school zitten maar ik wel de inspiratie eruit haal, heb ik de keuze gemaakt welke feesten terugkomen in de opvang:

Driekoningen - 6 januari gave aan de mensheid: inzicht, offerbereidheid, verbinding

We vieren dit door een cake te bakken en een amandel te verstoppen in het beslag. Degene die de amandel vindt mag de koningsmantel om!

Maria Lichtmis - 2 februari einde van licht feestperiode, laatste restje licht mag naar moeder aarde We steken een walnoot kaarsje aan in een schaal tijdens het fruit eten. We zingen liederen over de lente.

Pasen - 1e zondag na de 1e volle maan in de lente hoop, groei, lentefeest!

Vieren we door te kijken naar buiten of de lente al gestart is.

Appelvrouwtje/ Joris en de draak: In deze tijd staan we stil bij de rijke oogst en maken we appelmoes.

Sint Maarten - 11 november

offerbereidheid, 1e lichtfeest, lantaarntjes optocht We maken lantaarns en lopen buiten een rondje.

Advent - vanaf de 4e zondag voor kerst voorbereiding op kerst, verwachting, innerlijk licht, elke week kaarsje erbij.

Sint Nicolaas - 5 december feest van geven en ontvangen

De kinderen bakken kruidnoten. Omdat het zo druk is, houdt ik het in de opvang rustig en gaat het vooral om een rustige sfeer.

Kerst - 24,25,26 december winterzonnewende, geboorte van Christus (licht)

We zetten de kerstboom en zingen liedjes. Ook dit feest houden we rustig vanwege de drukke decembermaand.

We besteden ook aandacht aan:

1 juli Ketikoti: we maken samen droomvogels

Hoofdstuk 10

Over mij

Misschien is het fijn om iets over mij te weten.

Ik ben Charis en het gezicht achter de Verhalentuin.

Samen met mijn partner Daan, mijn 4 kinderen en onze hond Stien woon ik in het mooie Bergeijk. Door mijn kinderen die een perfecte spiegel zijn: leer ik steeds meer over mijn rol als ouder en hoe ik hen kan ondersteunen. Ik hou er echt van om mama te zijn voor mijn kinderen. Ik ben dan ook groot voorstander van onvoorwaardelijk ouderschap en dat is wat je ook in de opvang zal terugzien.

In mijn vrije tijd zul je me veel zien tekenen en lezen. Maar ook de liefde voor de tuin is erbij gekomen. Sinds we verhuisd zijn naar Bergeijk heb ik een mooie tuin. We hebben een stukje als moestuin waar de kinderen kunnen zien en proeven waar nu ons groente en fruit vandaan komt. Samen zaaien we veel voor en zullen de kinderen in mijn enthousiasme van voorzaaien wat mee naar huis krijgen.

Ik vind het ook belangrijk om mezelf te blijven ontwikkelen en daarom volg ik de nodige bijscholingen.

Hoofdstuk 11

de Gastoudercoöperatie

Aansluiting bij de Gastoudercoöperatie

Er zijn verschillende gastouderbureaus waar een gastouder zich bij kan aansluiten. Voor de Verhalentuin heb ik bewust gekozen voor de Gastoudercoöperatie. De coöperatie is een samenwerkingsverband van gastouders, bemiddelingsmedewerkers en bestuur, waarbij wordt gewerkt vanuit gelijkwaardigheid, betrokkenheid en zonder winstoogmerk. Het gezamenlijke doel van de coöperatie is het bieden van professionele kinderopvang waarin de ontwikkeling en het welzijn van kinderen centraal staan. Eventuele opbrengsten worden opnieuw geïnvesteerd in de kwaliteit van de opvang, bijvoorbeeld door middel van opleidingen, pedagogische ondersteuning, deskundigheidsbevordering en passende materialen voor de opvang.

Deze visie sluit goed aan bij de uitgangspunten van de Verhalentuin. Ook binnen de Verhalentuin staat de ontwikkeling van het kind centraal en wordt gewerkt vanuit persoonlijke aandacht, veiligheid, vertrouwen en respect voor het eigen tempo van ieder kind. Door de samenwerking met de Gastoudercoöperatie blijf ik mij ontwikkelen als professional en kan ik de kwaliteit van de opvang blijven waarborgen en versterken. Samen streven de Gastoudercoöperatie en de Verhalentuin naar een professionele, warme en veilige opvangomgeving waarin kinderen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen en de ruimte krijgen om zich optimaal te ontwikkelen.

De verbinding tussen de visie van de Gastoudercoöperatie en de Verhalentuin

De pedagogische visie van De Verhalentuin sluit op verschillende belangrijke punten aan bij de pedagogische uitgangspunten van de Gastoudercoöperatie. In beide visies staat het kind centraal. Er wordt gekeken naar de behoeften, mogelijkheden en het ontwikkelingstempo van ieder individueel kind.

Een belangrijke basis is het bieden van **emotionele veiligheid en geborgenheid**. Een kind heeft een vertrouwde en veilige omgeving nodig om zich vrij te kunnen ontwikkelen. De Verhalentuin vindt het belangrijk dat kinderen zichzelf mogen zijn en zich veilig en vertrouwd voelen binnen de opvang. Ook binnen de visie van de Gastoudercoöperatie wordt veiligheid en geborgenheid gezien als een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van een kind. Een warme benadering, aandacht voor het kind en herkenbare ritmes en gewoonten dragen hieraan bij.

Daarnaast vinden beide pedagogische visies **persoonlijke ontwikkeling en zelfstandigheid** belangrijk. Kinderen krijgen de ruimte om zelf te ontdekken, te oefenen en nieuwe ervaringen op te doen. Door kinderen dingen zoveel mogelijk zelf te laten proberen, groeien

hun zelfredzaamheid en zelfvertrouwen. De Verhalentuin sluit hierbij aan bij de Montessori-gedachte: *“Leer het mij zelf te doen.”* De pedagogische begeleiding richt zich daarom op wat een kind nodig heeft om zelfstandig een volgende stap in zijn of haar ontwikkeling te kunnen zetten.

Ook **ontwikkeling op het eigen tempo** vormt een belangrijke overeenkomst. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. De pedagogisch professional observeert het kind en sluit aan bij wat het kind op dat moment nodig heeft. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden en interesses van het kind, zonder kinderen onderling met elkaar te vergelijken.

Sociale ontwikkeling krijgt eveneens een belangrijke plaats. Kinderen leren door samen te spelen, samen te werken en contact te hebben met andere kinderen en volwassenen. Zij leren rekening te houden met elkaar, naar elkaar te luisteren, emoties te herkennen en op een respectvolle manier met elkaar om te gaan. De pedagogisch professional heeft hierin een begeleidende en voorbeeldgevende rol.

Een andere overeenkomst is het belang van **normen en waarden**. Kinderen leren wat het betekent om respectvol met anderen en hun omgeving om te gaan. Begrippen als respect, behulpzaamheid, rekening houden met elkaar, samen delen en elkaar helpen spelen hierbij een belangrijke rol. Binnen De Verhalentuin wordt daarnaast bewust aandacht besteed aan respect voor dieren en de natuur.

Ook **spel en ontdekken** zijn belangrijke onderdelen van beide pedagogische visies. Kinderen leren niet alleen door uitleg, maar vooral door zelf te ervaren, te onderzoeken en te spelen. De pedagogisch professional zorgt voor een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen ruimte krijgen om hun eigen interesses te volgen en nieuwe ervaringen op te doen.

Eigen pedagogische invulling van De Verhalentuin

Hoewel De Verhalentuin aansluit bij de algemene pedagogische uitgangspunten van de Gastoudercoöperatie, geeft zij hier een eigen invulling aan. De Verhalentuin laat zich inspireren door verschillende pedagogische stromingen, waaronder de visie van Maria Montessori, Rudolf Steiner en William Sears.

Binnen De Verhalentuin staan **kindvolgend werken, zelfstandigheid, vrij spel, ontdekken en natuurbeleving** centraal. Er wordt gekeken naar het individuele kind en naar wat het nodig heeft om zich prettig te voelen en zich verder te ontwikkelen. De natuur biedt daarbij veel mogelijkheden voor bewegen, ontdekken, fantaseren, verwondering en het ontwikkelen van zelfvertrouwen.

De vier pedagogische basisdoelen vormen het fundament van het pedagogisch handelen:

- het bieden van **emotionele veiligheid**;

- het bevorderen van **persoonlijke competenties**;
- het bevorderen van **sociale competenties**;
- het overdragen van **normen en waarden**.

Deze uitgangspunten worden binnen De Verhalentuin vertaald naar een warme, veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen zichzelf mogen zijn, zich op hun eigen tempo kunnen ontwikkelen en de ruimte krijgen om zelfstandig te ontdekken, te spelen en te leren.

Bronnen

- Gezond hechten van *Loïs Eijgenraam*
- *Liefdevolle Begrenzing van Loïs Eijgenraam*
- Menswaardig Opvoeden van Jeanne Meijs
- Het laatste kind in het bos van Richard Louv
- Naar buiten met het jonge kind van Denise Enthoven
- Kaboutersoep en wonderblaadjes van Itsy Busstra
- Sharing Nature van Joseph Cornell
- Leven met het jaar van Christiane Kutik, Eva-Maria Ott-Heidman
- Het Fluisterkind van Janita Venema
- Temperamentvolle kinderen van Eva Bronsveld
- Het hele jaarfeesten Herfst/Winter van Lisa Wade en Daan Rot
- Het hele jaarfeesten Lente/Zomer van Lisa Wade en Daan Rot
- Online training de ruimte als 3de pedagoog
- Wat baby's nodig hebben Melanie Vischer
- Ontwikkelingsfasen van het kind, bernard Lievegoed
- Bringing hygge into the early years
- Transforming your outdoor learning environment Lisa Daly
- The Danish way of parenting door Jessica Joelle Alexander en Iben Dissing Sandahl

Bijlage 1

Huisregels van de Verhalentuin

Kinderopvang De Verhalentuin maakt gebruik van Huisregels. Op die manier zijn een aantal zaken helder en hebben we er geen onduidelijkheid over. Ik hoop vooral op een fijne manier van communicatie en iedereen duidelijkheid te kunnen geven.

Het beleid is opgedeeld in:

- *In huis*
- *Buiten*
- *Ziekte*
- *Verlof*
- *Verzorging*
- *Zakelijk*
- *Stien*
- *Checklist*

In Huis

Schoenen

Wij lopen zonder schoenen in huis.

Bij binnenkomst kunnen de schoenen in de hal worden uitgedaan. We lopen in huis op sokken of sloffen. Omdat er bij ons kinderen van verschillende leeftijden spelen, waaronder jonge kruipende kinderen, vinden we dit vanuit hygiëne belangrijk.

Ook de keuken is onderdeel van ons huis. Daarom vragen we jullie om ook daar geen schoenen te dragen, zeker bij nat of vies weer.

Wil je je schoenen liever aanhouden? Dan kun je in de **bijkeuken** afscheid nemen of je kind daar ophalen.

Dagstart

k vind het fijn om de dag rustig en op tijd met de kinderen te starten. Daarom vraag ik jullie om de kinderen **uiterlijk om 9.00 uur** te brengen.

In de ochtend gaan we namelijk samen met de kinderen het hondje uitlaten.

Openingsdagen en –tijden

- **Opvangdagen:** maandag, dinsdag en donderdag
- **Openingstijden:** 8.00 tot 17.00 uur

Opvang buiten de openingstijden is incidenteel en altijd in overleg.

Op feestdagen en tijdens mijn vakanties is de opvang gesloten. Deze vakanties worden vooraf doorgegeven.

Ritme

- Binnenkomst: Bij binnenkomst mag je als ouder je kind helpen om de jas aan de kapstok te hangen en de schoenen in de gang te zetten. Daarna nemen we in de gang afscheid.
- De kinderen mogen vervolgens zelf naar binnen lopen. Dit helpt om de dag voor hen rustig en fijn te starten.
- Ik stuur foto's van onze avonturen in de daarvoor bestemde WhatsApp gezinsgroep.
- Ieder kind is anders en daarom verschilt ook het moment van afscheid nemen. Het ene kind vindt het prettig om na binnenkomst van de ouder meteen naar de gang te gaan en af te ronden. Een ander kind wil misschien nog even zijn bouwwerk laten zien of vertellen wat we die dag hebben gedaan. We kijken hierbij naar wat past bij het kind én naar de tijd.

Rond **16.45 uur** gaan we samen opruimen, zodat we de dag rustig kunnen afsluiten.

Meubels

Bij ons zijn meubels bedoeld om op de manier te gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn. We zitten bijvoorbeeld op de bank of op een stoel.

Op de grond is volop ruimte om te spelen en te bewegen. De kinderen kunnen hierbij gebruikmaken van bijvoorbeeld de **gymmatten, Stapelstein en Wobbel**.

Zo houden we onze meubels netjes en creëren we tegelijkertijd veel ruimte voor vrij spel, bewegen en ontdekken.

Buiten

Buitenslapen

In onze tuin maak ik gebruik van een buitenbed, ook wel een **lutjepotje** genoemd.

Buitenslapen is in Scandinavische landen heel gebruikelijk en wordt ook in Nederland steeds meer toegepast. Ik vind het fijn om kinderen de mogelijkheid te geven om in de frisse buitenlucht te slapen.

Het buitenbed staat op een beschutte plek in de tuin. Ik houd tijdens het slapen rekening met de weersomstandigheden en zorg ervoor dat het kind passend is aangekleed en comfortabel ligt. Uiteraard houd ik hierbij goed toezicht.

Buitenslapen gebeurt alleen wanneer dit past bij het kind en wanneer de omstandigheden dit toelaten. Ouders kunnen altijd aangeven wanneer zij vragen of wensen hebben rondom het buitenslapen van hun kind.

Tuin en moestuin

We spelen regelmatig in de tuin. De moestuin is daarbij een bijzondere plek waar we samen kunnen ontdekken en leren.

Omdat de moestuin ook privé wordt gebruikt, komen kinderen hier **alleen onder mijn toezicht**. We leren de kinderen om voorzichtig met de planten en groenten om te gaan. We weten ten slotte hoe verleidelijk het voor kleine handjes kan zijn om ieder blaadje te willen plukken.

Bakfiets

Wanneer we op pad gaan, maken we gebruik van onze bakfiets. Zo kunnen we samen de omgeving ontdekken en onderweg allerlei leuke dingen tegenkomen. Een tractor die we onderweg tegenkomen is bijvoorbeeld vaak al een hele belevenis!

De bakfiets gebruiken we ook om de eigen kinderen van de Verhalentuin van en naar school te brengen.

Veiligheid staat hierbij voorop. De bakfiets wordt regelmatig gecontroleerd en onderhouden. Kinderen worden altijd op een veilige en passende manier vervoerd.

Auto

Wanneer het aantal kinderen en de omstandigheden dit toelaten, kan ik tijdens vakanties gebruikmaken van de auto. We kunnen dan bijvoorbeeld wat verder weg gaan, naar een dierentuin, een ander bos of een andere leuke plek om te ontdekken.

Wanneer we met de auto gaan, vraag ik ouders om een **passend en goedgekeurd autostoeltje** voor hun kind mee te geven.

Op deze manier kan ieder kind gebruikmaken van een stoel die past bij zijn of haar leeftijd en lengte. Het geeft mij daarnaast een prettig en vertrouwd gevoel dat ouders zelf een stoel hebben uitgekozen en goedgekeurd voor hun kind.

Vooraf wordt altijd duidelijk gecommuniceerd wanneer de auto wordt gebruikt

.Zonbescherming

Bij zonnig weer besteden we extra aandacht aan zonbescherming.

Ik vraag ouders om hun kind thuis vóór aankomst in te smeren met zonnebrandcrème. Wanneer het nodig is, smeer ik de kinderen gedurende de dag opnieuw in.

Daarnaast zorgen we waar mogelijk voor voldoende schaduw en dragen kinderen bij voorkeur luchtige, bedekkende kleding en een zonnehoed of pet.

Rookbeleid

In en rondom de opvanglocatie wordt **niet gerookt tijdens opvanguren en in aanwezigheid van kinderen**.

Dit geldt voor alle vormen van roken en voor alle volwassenen die zich tijdens de opvanguren op of rondom de opvanglocatie bevinden.

Ziekte

Doorbetalen bij ziekte

Ziekte van de gastouder

Wanneer ik als gastouder ziek ben en de opvang daardoor niet kan plaatsvinden, worden de uren die niet zijn opgevangen **niet gefactureerd**.

Ziekte of afwezigheid van een kind

Wanneer een kind ziek is of om een andere reden niet naar de opvang komt, worden de uren volgens het contract of de vooraf afgesproken uren **wel in rekening gebracht**.

Ziekte van een kind

Binnen mijn opvang vind ik het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen en voldoende rust kunnen krijgen wanneer ze ziek zijn. Daarnaast wil ik rekening houden met de andere kinderen en de besmettelijkheid van bepaalde ziekten.

Daarom hanteer ik de volgende afspraken:

Koorts

Bij een temperatuur van **38,0 °C of hoger** neem ik contact op met de ouders om te overleggen of het kind naar de opvang kan komen.

Wanneer een kind tijdens de opvang koorts krijgt of duidelijk niet lekker is, neem ik contact op met de ouders.

Diarree en spugen

Bij diarree en/of spugen blijft een kind thuis.

Na deze klachten wil ik graag dat een kind **minimaal 24 uur klachtenvrij** is voordat het weer naar de opvang komt. Dit vind ik belangrijk vanwege de besmettelijkheid en om het kind voldoende tijd te geven om te herstellen.

Waterpokken

Wanneer een kind waterpokken heeft, mag het naar mijn opvang wanneer het zich goed voelt en gewoon mee kan doen met de groep.

Wanneer het kind veel last heeft van de waterpokken, koorts heeft of zich niet goed voelt, blijft het thuis.

Luizen

Wanneer er hoofdluis wordt ontdekt, vraag ik ouders om het kind te behandelen.

Omdat hoofdluis gemakkelijk kan worden overgedragen, wil ik graag dat er een behandeling is gestart voordat het kind weer naar de opvang komt.

Krentenbaard

Wanneer een kind krentenbaard heeft, vraag ik ouders dit altijd aan mij door te geven.

Mijn voorkeur is dat het kind thuisblijft totdat de plekjes zijn ingedroogd en/of er een behandeling is gestart. **Bij voorkeur 3 dagen tussen laten zitten vanwege besmettelijkheid.** Bij twijfel overleggen we samen wat op dat moment het beste is.

Hand-, voet- en mondziekte

Wanneer een kind hand-, voet- en mondziekte heeft, hoor ik dit graag van ouders.

Per situatie kijk ik naar hoe het kind zich voelt en of het in staat is om mee te doen met het dagritme. Bij twijfel overleggen we samen.

Koortsverlagende medicatie

Ik geef tijdens de opvang **geen zetpillen of andere koortsverlagende medicatie.**

Dit is een bewuste keuze binnen mijn opvang. Ik vind het belangrijk dat ik goed kan zien hoe een kind zich voelt en dat een ziek kind de rust kan krijgen die het nodig heeft.

Daarom vraag ik ouders ook om een kind niet voorafgaand aan de opvang een zetpil of andere koortsverlagende medicatie te geven met als doel de opvangdag mogelijk te maken.

Wanneer een kind koorts heeft of duidelijk ziek is, kan ik besluiten dat het beter is om het kind thuis te houden.

Ziek worden tijdens de opvang

Wanneer ik merk dat een kind ziek wordt, niet lekker is of niet meer goed mee kan doen met de groep, neem ik contact op met de ouders.

Wanneer ik aangeef dat een kind opgehaald moet worden, vraag ik ouders om het kind **zo snel mogelijk en uiterlijk binnen 30 minuten** op te halen.

Het kan voorkomen dat ik bij twijfel contact opneem met ouders om samen te overleggen. Ik vind het belangrijk dat we hierin goed samenwerken en altijd kijken naar wat het beste is voor het kind.

Medicatie

Medicatie wordt binnen mijn opvang alleen toegediend wanneer ouders hiervoor vooraf **schriftelijk toestemming** hebben gegeven.

Medicatie moet worden aangeleverd in de originele verpakking, voorzien van de naam van het kind en duidelijke instructies over de dosering en het tijdstip van toediening.

Wanneer de instructies niet duidelijk zijn of ik onvoldoende informatie heb om de medicatie veilig toe te dienen, behoud ik mij het recht voor om de medicatie niet toe te dienen.

Bereikbaarheid

Ouders zorgen ervoor dat ik tijdens de opvanguren altijd over **actuele telefoonnummers** beschik waarop zij bereikbaar zijn.

Wanneer een ouder tijdelijk minder goed bereikbaar is, bijvoorbeeld vanwege werk of een vergadering, hoor ik graag vooraf wie ik in geval van nood kan bellen.

Wijzigingen in telefoonnummers of andere contactgegevens worden zo snel mogelijk aan mij doorgegeven.

Verlof

Vakantie

- Vakantie of geplande vrije dagen van de Verhalentuin worden schriftelijk/per mail/WhatsApp uiterlijk 14 dagen vooruit gecommuniceerd. Vrije dagen van de opvang worden niet gefactureerd.
- Vakanties van opvang kinderen dienen uiterlijk 14 dagen vooruit schriftelijk/per mail/WhatsApp gecommuniceerd te worden.

Mocht de Verhalentuin wel open zijn gedurende afwezigheid kind: worden deze uren **wel** gefactureerd volgens contract. De uren van het kind zijn immers gereserveerd.

Verzorging

Verschonen

Tijdens de verzorging van het kind wordt er gezellig gepraat wat we hebben gedaan. Soms begint het kind zelf gezellig te kletsen. Het verschoningskussen ligt gewoon op de grond of bank zodat de kinderen er zelf op en af kunnen klimmen.

We maken er een gezellig momentje van.

- Tijdens het verschonen wordt er steeds verteld wat er gedaan wordt. Wanneer een luier wordt gepakt of een doekje. Soms wordt er hulp gevraagd aan het kind zelf om bijvoorbeeld een doekje aan te geven.
- Zelfredheid wordt gestimuleerd: kinderen mogen zelf proberen hun jas/ schoenen aan te doen. Uiteraard met een beetje hulp van mij of van een kind die net in de buurt is.

Zindelijkheid

Zindelijk worden is een ontwikkeling die voor ieder kind anders verloopt. Daarom kijk ik vooral naar het kind en naar de signalen die het geeft.

Vanaf ongeveer **2,5 jaar** kunnen kinderen die hier interesse in krijgen op vaste momenten mee naar de wc. Het doel hiervan is niet om kinderen bij de Verhalentuin zindelijk te maken, maar om ze op een ontspannen manier kennis te laten maken met de wc en te ondersteunen wanneer ze eraan toe zijn. De zindelijkheidstraining wordt thuis door de ouders gestart.

Wanneer ouders hiermee willen beginnen, is het fijn om dit met mij te bespreken. Zo kunnen we de aanpak thuis en bij de opvang zoveel mogelijk op elkaar afstemmen. Het kan voorkomen dat een kind thuis al interesse toont, maar tijdens de opvang nog niet toe is aan het zonder luier rondlopen. Omdat de opvang in mijn eigen huis plaatsvindt, kijk ik hierbij ook naar wat praktisch haalbaar is binnen de groep en in huis.

Allergieën en diëten

Mocht er sprake zijn van een allergie, dan graag schriftelijk op de hoogte stellen van de allergie of het te volgen dieet. Zie het formulier overige afspraken.

Onder de 1,5 jaar

Graag moedermelk of flesvoeding meegeven. Dit wordt in overleg met ouders aan het kind gegeven.

Wanneer een kind toe is aan meer dan flesvoeding: dan graag in overleg met ouders op welke manier dit aangeboden wordt (rapley/ gepureerd).

Zakelijk

Kennismakingsgesprek

Leuk als er interesse wordt getoond in KDV De Verhalentuin. Het eerste contact verloopt meestal via de mail/telefonisch/ WhatsApp. Mocht er een wederzijdse klik zijn en ouders kunnen zich vinden in het beleidsplan, dan spreken we af om kennis te maken. Tijdens het kennismaken is er ruimte om te voelen of er een wederzijds vertrouwen is voor de opvangperiode.

Formulieren

Voordat de opvang van start gaat, vult en ondertekent de vraagouder de volgende formulieren in:

- Het contract tussen gastouder - ouder en gastouderbureau - ouder.
- Het formulier overige afspraken. Hierin kunnen de vraagouders aanvinken waar zij toestemming voor geven. Onder andere over slapen, vervoer.
- AVG
- Huisregels

Wennen

Voordat een kind gaat starten, zijn er 1 of 2 wenmomenten (ochtend of middag) . Op die manier kan een kind wennen aan de Verhalentuin.

Afhankelijk van het karakter en leeftijd van het kind, mag een ouder erbij blijven. Het ene kind komt gelijk binnen en gaat spelen terwijl een ander kind tijd nodig heeft om de ouder los te laten. Mijn uitgangspunt is dat de ouder na 30 minuten even weggaat zodat alle kinderen weer hun spel kunnen hervatten.

Media

Tijdens de opvangmomenten worden er verschillende foto's van de kinderen gemaakt. Deze zullen naar de ouders gestuurd worden. Kan zijn dat meerdere kinderen op 1 foto staan. Ga hier zorgvuldig mee om in verband met AVG.

Op social media of website zullen kinderen uit de opvang onherkenbaar geplaatst worden. Mochten ouders anders wensen kan dit besproken worden.

Foto's die in de WhatsApp-groep worden gedeeld zijn uitsluitend bedoeld voor persoonlijk gebruik. Het is niet toegestaan deze zonder toestemming van de betrokken ouders verder te verspreiden.

Tarief

- Het uurtarief wordt in het nieuwe jaar steeds aangepast en gecommuniceerd naar de ouders. Er is een minimale afname van 6 uur per dag.
- Inbegrepen in het uurtarief zijn gangbaar huishoudelijk eten en drinken (kunst en dieet voeding uitgezonderd) en billendoekjes.

Ophalen door derden

Wanneer er vooraf een afspraak is gemaakt in persoon of via WhatsApp of telefonisch contact: kan een kind opgehaald worden door derden na bevestiging.

Achterwacht

Als de gastouder 4 of meer kinderen tegelijkertijd opvangt, moet zij terug kunnen vallen op een achterwacht. De achterwacht is bij calamiteiten binnen 15 minuten aanwezig op het opvangadres. Binnen De Verhalentuin is de achterwacht concreet geregeld met mijn partner en ouders die opvang afnemen, die telefonisch direct bereikbaar is en indien nodig binnen enkele minuten op locatie kan zijn.

Structurele wijzigingen

Mocht het nodig zijn om een structurele wijziging aan te brengen in de uren: dan graag in overleg en maand van te voren.

Overlegstructuur

Bij het brengen en ophalen is er gelegenheid voor overleg. Mocht er behoefte zijn aan een uitgebreid overleg: kunnen we samen een afspraak maken.

Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag

Het is in de gastouderopvang branche verplicht om de meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld. Aan de hand van het protocol opgesteld door het gastouderbureau en de app zal dit gebruikt worden indien nodig.

Verzekering

KDV De Verhalentuin is in het bezit van een zakelijke aansprakelijkheidsverzekering.

Aansprakelijkheid

De gastouder kan op geen enkele manier aansprakelijk worden gesteld voor beschadiging of vermissing van goederen die door de vraagouder aan het kind meegegeven worden naar de opvangplek.

Vraagouders zijn verplicht een WA verzekering te hebben.

EHBO

De gastouder is in bezit van een geldig EHBO diploma.

Klachten

Het kan natuurlijk gebeuren dat er ontevredenheid heerst. Het gastouderbureau en gastouderopvang hechten waarde aan ideeën, tips, opmerkingen of kleine klachten van ouders. Ik stel het op prijs als ouders dit aan mij willen vertellen of aan het gastouderbureau.

Als de vraagouder ontevreden is over de opvang, hoop ik dit persoonlijk te mogen horen en/of dat het gastouderbureau ingelicht wordt. Samen kunnen we proberen om een oplossing te vinden en de ontevredenheid weg te nemen.

Betalen

- Betalingen worden verwerkt conform de overeenkomst met het gastouderbureau
- Indien er facturen na de uiterste betaaldatum open staan, wordt de dienstverlening opgeschort tot de achterstand is voldaan.

Geschillen

Conform gastouderovereenkomst

26. Opzeggen

Conform gastouderovereenkomst.

Stien

Naast Stien hebben we ook gerbils en een schildpad. Ook zij maken onderdeel uit van onze omgeving en bieden de kinderen de mogelijkheid om op een rustige manier kennis te maken met dieren en te leren hoe je voor dieren zorgt.

We leren de kinderen om voorzichtig en rustig met de dieren om te gaan. Dieren zijn geen speelgoed en hebben ook momenten van rust nodig. Daarom mogen kinderen de dieren alleen aanraken of verzorgen wanneer ik erbij ben en aangeef dat dit kan.

Bij de gerbils leren we bijvoorbeeld dat we rustig bewegen en zachtjes zijn. We laten de gerbils zelf bepalen of ze contact willen maken en pakken ze niet zomaar op.

Ook bij de schildpad kijken we samen naar wat hij doet en leren we de kinderen om hem met rust te laten wanneer hij aan het eten is of zich terugtrekt.

Op deze manier leren kinderen spelenderwijs dat ieder dier anders is en dat we rekening houden met de behoeften en grenzen van dieren.

De bovenstaande huisregels zijn gelezen door de ouders en worden gerespecteerd. Ik begrijp dat de huisregels heel zwart/wit zijn als het zo op papier staat. In de praktijk gaat veel in overleg en worden de huisregels voorgeleefd.

Handige Checklist

Zoals al te lezen is ga ik graag naar buiten met de kinderen. Maar dan is het wel handig als kinderen de juiste kleding en schoenen mee hebben. Vooral kleding wat vies mag worden.

Buitenspeelpakken (ielm) /skibroeken/ waterdichte wanten heb ik allemaal klaarliggen voor de kinderen en zal ik met het seizoen dan ook aanpassen.

Checklist:

1. Goede kleding: we gaan naar buiten dus laagjes zijn dan fijn. Denk ook aan kleding dat vies mag worden. Houdt rekening met het seizoen. Wol en fleece zijn heel fijn.
2. Goede laarzen (waterdicht) of goede stapschoenen
3. (Wasbare) luiers en waszak
4. voor baby: voedingen
5. reservekleding, ondergoed, reserve sokken (liefst 2 setjes mee in een tas omdat we de hele dag naar buiten gaan en je maar nooit weet!).
6. Waszak voor vieze kleding
7. Ruime tas waar alles goed in kan.
8. Voor het slapen: een speen of knuffel of doekje waar ze graag mee slapen.
9. Graag geen speelgoed mee van huis. Het kan kwijt raken of andere kinderen spelen ermee en gaat kapot. Ik heb leuk diverse speelgoed in de opvang voor elke leeftijd. Dus er is echt genoeg.

Bijlage 2:

Bijscholing

- Sociaal Pedagogische Hulpverlening (HBO) 2011
- Kinder EHBO 2010
- Buiten coach (2010: cursus)
- Introductie tot de Antroposofie (2011)
- Kinder EHBO (+ herhaling) (2012) livis
- Antroposofische jaarfeesten (2013 cursus Drakepit)
- Kinder EHBO 2014 Livis
- Antroposofische blik op ontwikkeling kind (2017 cursus)
- Rouwverwerking bij kinderen (kinderwijs) 2020
- Summerschool Kinderwijs diverse 2022
- Summerschool Kinderwijs diverse 2023
- Natuur binnen de opvang 2024
- Cursus Scharrelkids 2024
- Natuurlijk EHBO 2024
- Lezing Hanneke Poot: Rust en slaap 2025
- Natuurkind 2025
- Speelschema's online cursus Esther Steinebach 2025/ 2026
- EHBO kusje erop 2026
- Vogelcursus IVN 2026
- Lezing Edmond Schoorel: eigen verantwoordelijkheid in de opvoeding 18 april 2026
- lezing Edmond Schoorel over geboorte en invloed op je verdere leven, 12 september 2026
- Waldorfacademie 2026-2027
- pedagogisch startpunt (onder voorbehoud)
- Leerrijpheid (onder voorbehoud)

Coaching

- 2026: Liefbeestje omgaan met ouders
- 2026: meldcode Gastoudercooperatie

Boeken

- 2015: Het hele jaarfeesten Herfst/Winter van Lisa Wade en Daan Rot
- 2016: Temperamentvolle Kinderen, Eva Bronsveld
- 2018: Het hele jaarfeesten Lente/Zomer van Lisa Wade en Daan Rot
- 2019: Temperamentvolle kinderen van Eva Bronsveld
- 2020: Kaboutersoep en wonderblaadjes van Itsy Busstra
- 2020: Opgroeien in warmte Edmond Schoorel

- 2021: Opgroeien in balans, Marga Schiet en Paul Schellevis
- 2022: Gezond hechten van *Loïs Eijgenraam*
- 2022: *Liefdevolle Begrenzing van Loïs Eijgenraam*
- 2022: Het Fluisterkind van Janita Venema
- 2023: Menswaardig Opvoeden van Jeanne Meijs
- 2024: Het laatste kind in het bos van Richard Louv
- 2024: Leven met het jaar van Christiane Kutik, Eva-Maria Ott-Heidman
- 2024: slaappatronen Edmond Schoorel en Nicole Weerts
- 2025: Ontwikkelingsfasen van het kind, bernard Lievegoed
- 2025: Bringing hygge into the early years
- 2025: over gevoeligheid Edmond Schoorel en Lonneke winters
- 2026: Naar buiten met het jonge kind van Denise Enthoven
- 2026: Sharing Nature van Joseph Cornell
- 2026: Wat baby's nodig hebben Melanie Vischer
- 2026: Transforming your outdoor learning environment Lisa Daly
- 2026: The Danish way of parenting door Jessica Joelle Alexander en Iben Dissing Sandahl
- 2026: alle kinderen naar buiten
- 2026: Een dag in de Babygroep, Hedi Meyling
- 2026: Zelf spelen en ontdekken 0 tot 2 jaar, Helen Janssen en Jantine Peters
- 2026: zoals verwacht loopt alles anders, Berthold Gunster